

СТУДЕНТСКО НАУЧНО ОЩЕСТВО ПРИ УНИВЕРСИТЕТ ПО БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕ И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ - СОФИЯ

СВЕТАТА СТЬЛБА НА ДУХА НА БЪЛГАРИЯ

VIII Студентска научна конференция „Информация – комуникация – познание” се проведе в чест на националния празник на българската просвета и култура и на славянската писменост

На 18 май т. г. се проведе VIII Студентска научна конференция и изложба на Университета по библиотекознание и информационни технологии /УниБИТ/. Форумът, чиято тема бе: „ИНФОРМАЦИЯ – КОМУНИКАЦИЯ – ПОЗНАНИЕ” („INFORMATION – COMMUNICATION – KNOWLEDGE”), се състоя в рамките на Деня на Отворените врати на университета пред лика на голямата храмова икона на Св. Св. Кирил и Методий от Патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски”, съхранявана по повеля на Св. Синод в УниБИТ. Девизът бе „Мъдростта е око на живота” – „Oculus vitae sapientia”).

Сред почетните гости бяха представители на дипломатическите мисии у нас и на чуждестранни културно-информационни центрове, видни дейци на науката, сред които и акад. Благовест Сендов, почетен председател на Световния съвет на университетите, експерти от водещите центрове на информатизацията у нас – Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий”, Българската академия на науките, Софийския университет „Св. Климент Охридски”, изтъкнати държавни, административни и духовни лица, творци и общественици.

Впечатляващо беше присъствието на представители от всички поколения и сфери на творчество на нашата интелигенция – като поета Евтим Евтимов, научния секретар на БАН проф. д.ик.н. Росица Чобанова, проф. д-р Милен Куманов, проф. д.м.н. д-р Николай Яръмов и много други.

VIII Студентска научна конференция и изложба на УниБИТ беше посветена на 24 май – национален празник на българската просвета и култура и на славянската писменост, както и на 250-годишнината от създаването от Св. о. Паисий Хилендарски на „История славяноболгарская” – първия граждански кодекс на българите, който връща мястото на България на картата на световния исторически и културен процес.

Форумът бе тържествено открит с Академичната интертекстуална аксиология, представена от студенти на университета, „Не живея, а горя” (HOMO PASSIONIS), посветена на **информационния код на българската литература и книжовност – дело на проф. д.п.н. Александра Куманова и писателя – литературен критик и историограф д-р Николай Василев.**

Тази интеракция е структурна част от флорилегима „БЯЛА СВЕТЛИНА” (LUX ALBA), създаден по **писания като база данни повече от 30-годишен дисертационен труд на историографа д-р Николай Василев – експерт в УниБИТ „Информационен код на българското изящно слово: Компаративистичен, когнитологичен и библиографски модел” (научни ръководители: проф. Исак Паси, проф. Ст. Денчев).**

Основната тема на интеракцията е обрнатата към **ДУХОВНИЯ АСПЕКТ** на феноменологията на хуманитарното познание, разглеждан в пределите на естетическата категория „дълго време” (М. Бахтин) и разбиран **КАТО МОЩЕН ИНФОРМАЦИОННО-КОМУНИКАТИВЕН АКТ**. Това е най-финото поле на хуманитарното познание – полето на идеалната менталност, фиксирана чрез **универсалните морално-естетически норми – нормите на религията, въплътени чрез езика на изображение на реалността и съзнанието на народа, обозначаващи неговото онтологично безсмъртие.**

Изключителна по своята осмисленост и впечатляващото й пресъздаване от студенти на УниБИТ, тази интеракция обобщено представи идеята, че в творчеството на българските писатели през IX-XXI век (което е доказано пространно в дисертационния труд на д-р Николай Василев): „**универсалните нравствени, художествени и естетически идеи могат да бъдат рационално осмислени и интерпретирани като наблюдаем, предаван и принципно дешифрируем, подлежащ на логическо символно представяне информационен код на българското изящно слово. Този код – на езика, литературата и литературознанието – разпространява хуманитарните нравствени послания като аргументи, които поражда българската художествена литература (българското изящно слово) като част от световния историко-литературен процес**”.

Наред с откъсите от българското изящно слово (Св. епископ Климент Охридски. *Молитва преди изповед*, Св. епископ Константин Преславски. *Азбучна молитва*, Св. патриарх Евтимий Търновски. *Житие на Св. Петка*, Петко Р. Славейков. *Изворът на белоногата*, Иван Вазов. *Тя*, Христо Ботев. *До моето първо либе*, Пенчо П. Славейков. *На нощта си ясен месец*, Пейо Яворов. *Аз не съм сам*, *Две души*, *На Лора*, Гео Милев. *Ад*, Христо Смирненски. *Цветарка*, Никола Вапцаров. *Прощално*, Елисавета Багряна. *Потомка*, Дора Габе. *Птици*, Евтим Евтимов. *За две ръце ...*) и Св. Писание (стихове от книги *Битие*, *Псалтир*, *Песен на Песните*, *Премъдрост Соломонова*, Св. евангелие от Лука, *Първо послание на Св. ап. Павла до Коринтяни*) в интеракцията звучаха композираните – чрез изречения от самите художествени текстове – **ДИАЛОЗИ МЕЖДУ ПИСАТЕЛИТЕ И ГЕРОИНИТЕ ИМ – ОЛИЦЕТВОРЯВАЩИ ЛЮБОВТА: Йосиф Давидов – Нона** (Йордан Йовков. *Чифликът край*

границата), Султана – Катерина; Лазар Глаушев – Рафаил Клинче (Димитър Талев. *Железният светилник*), Борис Морев – Ирина (Димитър Димов. *Тютюн*); Иво Обретенович – Елисавета (Емилиян Станев. *Крадецът на праскови*).

Музикални фрагменти подчертаваха съвършените образци на универсалния модел за човешко поведение – от Св. Йоан Кукузел, Панчо Владигеров, Грегорио Алегри, Томазо Албиниони, Йохан Себастиан Бах, Модест Мусоргски, Джакомо Пучини, Великденски камбанен звън от храм-паметник „Александър Невски” и композиция от запис на космически звуци, записани от Американската космическа агенция NASA.

Включен е знаменитият **виланел** на **Шарл Лъоконт дьо Лил** („*Време, пространство, число*”), чийто превод на български е направен за първи път от проф. Александра Куманова и д-р Николай Василев.

Сред посланията на Академичната интертекстуална аксиология бяха:

- **СВЕТАТА СТЬЛБА НА ДУХА НА БЪЛГАРИЯ е достойние, осознването на което е себепознаването ни в личностния модел за ДЕЙСТВИЕ в този свят като извървян път от ТВОРЕЦА – ХУДОЖНИК, СТРАДАЩ, НО СЛУЖЕЩ НА ИСТИНАТА – КРАСОТАТА – ЛЮБОВТА;**

- **СЛОВOTO, ЗАЩОТО Е ЛЮБОВ, ПОРАЖДА ХРИСТИЯНСКАТА ВЯРА В ТРИЕДИННИЯ БОГ: ОТЕЦ, СИН, СВ. ДУХ, И ТО Е ПОСТИЖИМО, АКО Е ПОСТИЖИМА Л Ю Б О В Т А, Н О ... ЧРЕЗ ЧОВЕКА И В ЧОВЕКА;**

- **ЧОВЕКЪТ, КОГАТО Е МЯРКАТА ЗА ЛЮБОВТА, СТРОИ ИЗЯЩНОТО СЛОВО, ТЪРСЕЙКИ СВЕТЛИНАТА В СЕБЕ СИ, НИЕ ОТКРИВАМЕ ТАЙНСТВОТО НА КРАСОТАТА;**

- **НАБЛЮДАВАНИ С ОЧИТЕ НА ЛЮБОВТА, ИЗГРЕВЪТ И ЗАЛЕЗЪТ СА ЕДНО И СЪЩО НЕЩО!**

В унисон с тези идеи символично бе представена СВЕТАТА СТЬЛБА НА ДУХА НА БЪЛГАРИЯ, чието най-горно стъпало бе ЛЮБОВТА – СЪВЕСТ.

„Когато човек стане професор, тогава не завършва, а започва неговата научна кариера” – каза на студентите проф. Стоян Денчев, ректорът на УниБИТ, в приветственото си слово към участниците във форума. Той ги насърчи в бъдещата им научна дейност и благодари за организирането на изключителния форум на ръководителя на Студентското научно общество – проф. Александра Куманова, чиято е инициативата за провеждането на ежегодните студентски научни конференции в УниБИТ (създадено на 19 май 2006 г.) (Срв.: **На будните**, а не на спящите помага правото: Квинтесенция на проблема за информационния код на българската духовност е осмислянето на изконния въпрос за българското изящно слово като израз на народния дух / Интервюто взе: Струмина, Светла. // *Учит. дело*, N 4 (362 484), 30 януари 2012, с. 1, 4, 8. – Бел.: С. С.).

В рамките на участието си в Студентското научно общество студентите на УниБИТ поддържат своя база данни – **TABULA GRATULATORUM** от направените от тях научни публикации в универсалния и специализирания научен печат. Библиографският списък на тези публикации към 18 май 2012 г. включва 724 номинации.

Проф. Стоян Денчев връчи награди – публикации на студентски трудове на научни дейци и общественици с принос към дейността на УниБИТ. Тези награди са присъдени от експертно жури от представители на всички водещи научни центрове на информатизацията у нас (Българската академия на науките, Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий”, Университета по библиотекознание и информационни технологии – методологически център на тези процеси за България като част от световната информационна среда без географски и административни граници).

Празникът на „най-младия и най-мъдрия”, по думите му университет (УниБИТ! – Бел.: С. С.), честити и известния български поет Евтим Евтимов. Той приветства студентите и всички присъстващи и им напомни, че любовта е над всичко в този свят. Поетът каза, че определя и патриотичната поезия като любовна, тъй като тя е писана с любов. Евтим Евтимов сподели, че смисъл на човешкия живот е просветлението, духовността е възвисено творческо откривателство, а буквите са и знаци на съдбата. Пожела на всички присъстващи да не позволяват нищо да не ги смачква духом и да продължават делото на Светите братя Кирил и Методий.

В писмото на члена на Националния комитет по честването на 250-годишнината от създаването на „История славяноболгарская ...” от Св. о. Паисий Хилендарски, оглавяван от Президента на Република България, проф. Надежда Драгова подчерта:

„Оценявам новаторството и професионализма на подарената ми монография за „История славяноболгарская ...” („*Свети отец Паисий Хилендарски. История славяноболгарская ... : Информационен код на българската книжовност и литература : I. Аналитика (Историография. Сигнифициран препис. Коментар. Именен показалец. Географски показалец. Тезаурус); II. Синтез (Лексикална морфология. Семантика. Синтагматика. Синархия)*”. – София, 2011. – Бел.: С. С.).

Зарадвах се по детски на малкото трикоълорче, украсяващо писмото до мен.

В тържествената листа, която подготвяме – с определения за „История славяноболгарская ...” – ще впишем и вашата: и точна, и вдъхновяваща сентенция.”

Запознавайки лично аудиторията с пълния текст на това писмо, проф. Стоян Денчев разказа за организирането по случай тазгодишното честване на 24 май – Денят на славянската писменост и култура – на изложба, посветена на 250 годишнината от написването на „История славяноболгарская” от о. Паисий Хилендарски, чието откриване се е състояло на 11 май 2012 г. в храма „Св. Св. Викентий и Анастасий”, намиращ се на Фонтана ди Треви, Рим, Италия. Събитието е организирано съвместно от УниБИТ, Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий” и Българската православна църковна община „Св. Св. Кирил и Методий”, Онлус – Рим. Своето любезно съдействие на организаторите оказват и Министерството на културата на Република България и Държавна агенция „Архиви” на Република България.

Тази изложба е втората тематична изложба, която се представи в храма „Св. Св. Викентий и Анастасий”. Първата се е състояла на 18 септември 2011 г. по случай Съединението на България и Денят на българската независимост и е посветена на „Кирилицата в Европа”.

Изложбата „250 години от написването на „История славяноболгарская” е открита от ректора на УниБИТ проф. д.ик.н. Стоян Денчев, а на 24 май ще се състои официалното ѝ откриване, което ще бъде водено от Президента на Република България Росен Плевнелиев.

На изложбата участват и подбрани издания на „История славяноболгарская”; книги за Св. о. Паисий Хилендарски; юбилеен Паисиев лист (вестник) от 1935 г.; трудове, съдържащи библиографска информация за Паисиадата; публикации, свързани с езиковедските проучвания на УниБИТ по ценностния геном; карти на топонимите в „История славяноболгарская” на Св. о. Паисий Хилендарски и историографията ѝ, подготвени в УниБИТ.

В колекцията са подбрана и описани по хронология и видове издания и публикациите на Студентското научно общество на УниБИТ.

След края на тази изложба проф. Стоян Денчев ще подари колекцията на Ватиканската библиотека.

VIII Студентска научна конференция, която принадлежи към ежегодните научни прегледи на научноизследователската и учебнопедагогическа аудиторна и извънаудиторна дейност на УниБИТ в Деня на Отворените врати на университета, се проведе в три научни секции:

- „Библиотекознание, библиография, книгознание” – „Културно-историческо наследство”;
- „Информационни технологии” – „Културно-историческо наследство”;
- „Културно-историческо наследство”.

В рамките на тези секции се състояха три кръгли маси:

- „Етимологика” (по създадения в университета и публикуван през 2010 г. като интеракция от най-висш порядък, структурирана в три изоморфни книги, първи в света триезичен речник по библиотечна и информационна дейност: „*The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology = Англо-руско-болгарският словарь по библиотечной и информационной деятельности = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност*”);

- „Антологика” (по антологите и антологичните форми на България от „Симеонов изборник” – X в. до XXI век, подготвени за създаването на електронна библиотека по проблематиката);

- „Паисиада” (по сигнифицирания препис на „История славяноболгарская ...”, направен в университета в специалното негово юбилейно издание от 2011 г., създадено с инструментариума на модерната информационна наука: „*Свети отец Паисий Хилендарски. История славяноболгарская ... : Информационен код на българската книжовност и литература : I. Аналитика (Историография. Сигнифициран препис. Коментар. Именен показалец. Географски показалец. Тезаурус); II. Синтез (Лексикална морфология. Семантика. Синтагматика. Синархия)*”.

Освен, че бяха председателствани от преподаватели от УниБИТ, в работата на секциите и кръглите маси се включиха и експерти от БАН и от Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий”. Участие в работата на конференцията взеха **323 студента на УниБИТ, които представиха 87 доклада (по програмата на форума) и 10 допълнителни научни съобщения (възникнали в хода на оживените дискусии)**. Тези изследвания се разпределят така: **62 (65,96 %) са интердисциплинарни; 54 (57,45 %) – по актуални теми на съвременето; 59 (62,77 %) имат изразен историко-културен характер; 42 (44,68 %) са на основата на традиционно публикувани документи; 16 (17,02 %) – на електронни издания.**

Представените от студентите научни разработки преминават експертната на видни изследователи от водещите институции на информатизацията у нас, сред които – наред с преподавателите на УниБИТ са и експертите от Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий” и от Българската академия на науките.

Студентските научни конференции на УниБИТ са израз на гражданска и творческа кауза за формирането на информационната среда в България като част от общия цивилизационен информационно-комуникативен процес. Те са проява и на разбирането за неуморно, всеотдайно и постоянно съдействие за изграждането на такова пространство, което е принципно функциониращо без посредници в осъществявани индивидуални информационно-комуникативни актове.

Плод от цялата тази дейност са вече СЕДЕМ ТОМА на „*Трудовете на Студентското научно общество*” (всеки от тях е посветен на предходните студентски конференции / **Отг. ред. – проф. Ст. Денчев; гл. ред. – проф. Ал. Куманова; ез. и семант. ред. – д-р Н. Василев**) (Ил.1-7):

Т. I. [Първа-Трета] I-III Студентски научни конференции. – 2008. – 612 с.: с ил.; табл.

Т. II. [Първа-Четвърта] I-IV Студентски научни конференции: Избр. публ. – 2008. – 652 с.: с ил.; табл.

Т. III. [Първа-Четвърта] I-IV Студентски научни конференции: *The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology = Русско-болгаро-английският словарь по библиотечной и информационной деятельности = Българо-англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност.* – 2009 (2010). – 886 с.: с ил.; табл.

Т. IV. [Четвърта] IV Студентска научна конференция. – 2009. – 648 с.: с ил.; табл.

Т. V. [Пета] V Студентска научна конференция. – 2010. – 894 с.: с ил.; табл.

Т. VI. [Шеста] VI Студентска научна конференция. – 2011. – 876 [1-64; 1-208 *СВ. О. ПИС*; 668] с.: с ил.; табл.

*Съдържа и: Свети отец Паисий Хилендарски. История славяноболгарская ... : Информационен код на българската книжовност и литература: I. Аналитика (Историография. Сигнифициран препис. Коментар. Именен показалец. Географски показалец. Тезаурус); II. Синтез (Лексикална морфология. Семантика. Синтагматика. Синархия) / Обща ред. и епilog С. Денчев; Науч. ред., историография, коментар, именен показалец, географски показалец М. Куманов; Библиогр. и текстолог. ред., тезаурус, предисл., сигнифициран препис А. Куманова; Ез. ред., предисл., сигнифициран препис, послеслов (дейксис) Н. Василев; Терминолог. ред. Е. Томова, Д. Ралева, В. Велев; Справочно-информ. ред. М. Максимова, Ц. Найденова, А. Даскалов; Рец.: И. Теофилов, Н. Казански. // Тр. на Студентското научно общество при СВУБИТ (София), Т. VI, 2011, с. 1-208 *СВ. О. ПИС* : ил. (Факлоносци ; II). – Юбил. изд., посветено на 60-год. на Държ. библиотечарски инст., днес: Унив. по библиотекознание и информ. технол.*

Т. VII. [Седма] VII Студентска научна конференция. – 2012. – 762 с. : с ил. ; табл.

Публ. и в: <<http://www.local.svubit.org/2009/03/08/open-da>> – до 30.09.2010; от 30.09.2010: <<http://www.unibit.bg>> (Ил. 1-7).

Непрекъснатата връзка между студентските научни конференции и изложби на Студентското научно общество (СНО) характеризира традицията на научноизследователското творчество на младите архитекти на инфосферата, а във университета трансформирацията се в съответствие с динамиката на социокултурните процеси съвременен научно-практически комплекс на информатизацията.

В края на конференцията, научните ръководители на отделните секции представиха обобщаващите доклади за тяхната работа.

Проф. Александра Куманова, която е ръководи Студентската научна конференция, е педагог с безспорната дарба да вдъхновява младите хора, да вдъхва у тях желание вървят по пътя на красотата, истината и науката, поздрави всички с празника и с 250-годишнината от създаването от Св. о. Паисий Хилендарски на „История славяноболгарская”. Тя изтъкна смисъла на **екипната работа в УниБИТ** (и поименно всички педагози, съдействащи за организацията на форума) и **информатизацията като държавна и планетарна стратегия, когато самата научна методология е действителен фактор на научно-практическият живот, на внедряването в реалния живот на плодовете на научното творчество**. Тя пожела на студентите да бъдат интелигентни хора, истински учени и творци, което ще гарантира силно бъдеще на нашето общество, защото:

- **ЗНАНИЕТО ПРАВИ ЧОВЕКА ТОВА, КОЕТО ТОЙ ЗНАЕ;**

- **ЗНАНИЕТО ПРИНАДЛЕЖИ НА ТЕЗИ, КОИТО СЕ НУЖДАЯТ ОТ НЕГО;**

- **СМИСЪЛЪТ НА УНИВЕРСИТЕТА** (нем.: Universität – от лат.: universitas) е обединение в състава му на всички елементи, съставляващи научното знание, но и модел на съвкупност на информационната среда като проява на действената сила на знанието.

Именно поради всичко това е забележително тържеството на съзнанието на **младите архитекти на инфосферата на техния научен форум – подобно на младия 19-годишен Христо Ботев – гения на българския дух, – който е смятал, че 11 май, празникът на Светите братя Кирил и Методий, ще се превърне в „ден първий”, в „ден на българската революция”** (срв: реч на Христо Ботев, произнесена от него в качеството му на учител през 1867 г. в родния му град Калофер по случай 11 май – деня на Равноапостолите Св. Св. Кирил и Методий) (Ил. 8).

Илюстрации

1. Корица на Т. I. [Първа-Трета] I-III Студентски научни конференции. – 2008.

2. Корица на Т. II. [Първа-Четвърта] I-IV Студентски научни конференции: Избр. публ. – 2008.

3. Корица на Т. III. [Първа-Четвърта] I-IV Студентски научни конференции: *The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology = Русско-болгаро-английски словарь по библиотечной и информационнои деятельности = Българо-англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност.* –2009 (2010).

4. Корица на Т. IV. [Четвърта] IV Студентска научна конференция. – 2009.

5. Корица на Т. V. [Пета] V Студентска научна конференция. – 2010.

5. Корица на Т. VI. [Шеста] VI Студентска научна конференция. – 2011.

7. Корица на Т. VII. [Седма] VII Студентска научна конференция. – 2012..

8. Представената на 18 май 2012 г. сцена „Не живея, а горя” (HOMO PASSIONIS), посветена на **информационния код на българската литература и книжовност – дело на проф. д.п.н. Александра Куманова и писателя – литературен критик и историограф д-р Николай Василев – структурна част от флорилегиума „БЯЛА СВЕТЛИНА” (LUX ALBA)**

Светла Струмина, Тервел Стилиянов